

Bakgrundsnot session IV Ukraina

Cosacs plenarmöte den 14–16 maj 2023
Sveriges riksdag, plenisalen

Ukraina

Den 24 februari 2022 inledde Rysslands väpnade styrkor en storskalig invasion av Ukraina. Invasionen har orsakat ett fruktansvärt mänskligt lidande och en massiv förstörelse av städer och samhällen. Det kommer att krävas enorma globala ekonomiska insatser för att stödja Ukraina under kriget och för att återuppbygga landet och skapa nya möjligheter för dess medborgare.

I sina slutsatser i mars 2022 enades Europeiska rådet om att ta fram en solidaritetsfond för Ukraina, där internationella partner uppmanades att delta. Europeiska rådet uppmanade kommissionen att fortsätta att utveckla det tekniska biståndet och hjälpa Ukraina att genomföra nödvändiga reformer. En återuppbyggnad av denna omfattning på den europeiska kontinenten kräver ett starkt ledarskap från Europeiska unionens sida och ett aktivt samarbete med internationella partner.

Redan beslutat EU-stöd¹

Det totala stödet till Ukraina sedan Rysslands angreppskrig inleddes uppgår till ca 50 miljarder euro i ekonomiskt, humanitärt och militärt bistånd samt katastrof- och budgetbistånd:

- 37,8 miljarder euro i stöd till den övergripande ekonomiska, sociala och finansiella motståndskraften. Det omfattar ett extraordinärt ekonomiskt stödpaket på upp till 18 miljarder euro för 2023 i form av mycket förmånliga lån. Den första delutbetalningen på 3-miljarder euro gjordes i januari 2023.
- Cirka 12 miljarder euro i militärt bistånd, varav 3,6 miljarder euro kommer från den europeiska fredsfaciliteten.

Kommissionen strävar dessutom efter att få fram en miljard euro till en snabb återhämtning. Det kommer att krävas en större global ekonomisk satsning för att återuppbygga Ukraina efter förstörelsen under kriget.

Givarkonferens i oktober 2022

Den 25 oktober 2022 stod kommissionen och Tyskland som G7:s ordförandeland tillsammans värdar för en internationell expertkonferens om Ukrainas återhämtning, återuppbyggnad och modernisering. Konferensen var ytterligare ett viktigt steg för EU och det internationella samfundet för att visa sitt orubbliga stöd för Ukraina mot bakgrund av Rysslands oprovocerade och omotiverade krig. Konferensen visade också att kommissionen och det

---

¹ Information från kommissionens hemsida, https://eu-solidarity-ukraine.ec.europa.eu/eu-assistance-ukraine_sv.

internationella samfundet kommer att fortsätta att hjälpa Ukraina med mer än bara landets akuta behov och på dess väg mot ett EU-medlemskap.

En myndighetsövergripande givarsamordningsplattform

En myndighetsövergripande givarsamordningsplattform lanserades i januari 2023. Den ska samordna kort- och långsiktigt stöd till Ukrainas ekonomi från internationella givare och finansieringsinstitutioner. Plattformen ska sörja för en nära samordning bland internationella givare och internationella finansieringsorganisationer och se till att stöd ges på ett konsekvent, öppet och ansvarstagande sätt.

Målet är en bättre samordning mellan alla huvudaktörer som ger kortsiktigt ekonomiskt stöd men också stöd till återuppbyggnadsfasen på längre sikt.

Frysta ryska tillgångar

Under ledning av det svenska ordförandeskapet inrättades i februari 2023 en arbetsgrupp inom EU i syfte att använda frysta ryska tillgångar för återuppbyggnaden av Ukraina. Gruppen kommer att arbeta med en rättslig, finansiell, ekonomisk och politisk analys av förutsättningarna för att använda frysta ryska tillgångar till återuppbyggnaden av Ukraina. En del av det förberedande arbetet kommer att bestå i att få en bättre bild av var de statliga ryska tillgångarna finns och hur mycket de uppgår till. Arbetet kommer att genomföras i nära samarbete med arbetsgruppen "Freeze and Seize Task Force" som leds av kommissionen.

Av slutsatserna från Europeiska rådets möte den 23 mars följer bl.a att.:

"Europeiska unionen står fast vid sitt åtagande att i samordning med sina internationella partner stödja Ukrainas återställande, återhämtning och återuppbyggnad. I detta sammanhang upprepar Europeiska rådet EU:s fulla stöd för inrättandet av en internationell mekanism för att registrera de skador som Ryssland har orsakat. Europeiska unionen kommer tillsammans med sina partner att fortsätta att intensifiera arbetet för att använda Rysslands frysta och immobiliserade tillgångar till återuppbyggnaden av Ukraina och till gottgörelse, i enlighet med EU-rätten och folkrätten".

Rättsliga åtgärder avseende brott begångna i samband med Rysslands angrepp mot Ukraina

Sedan Rysslands fullskaliga invasion av Ukraina har EU:s medlemsstater vidtagit en rad åtgärder såväl nationellt som på EU-nivå för att säkerställa ansvarsutkrävande för internationella brott som begås i samband med Rysslands aggression mot Ukraina.

På EU-nivå har det bl.a. diskuterats hur EU:s medlemsstater bäst kan stödja utredningar av krigsförbrytelser genom att skicka nationella experter för att stödja ukrainska utredningar och

genom att ge ekonomiskt stöd eller skicka nationella experter till internationella brottmålsdomstolen (ICC).

Av slutsatserna från Europeiska rådets möte den 23 mars följer bl.a. att:

”Europeiska unionen är fast besluten att säkerställa fullständig ansvarsskyldighet för krigsförbrytelser och andra ytterst allvarliga brott i samband med Rysslands anfallskrig mot Ukraina, bland annat genom att inrätta en lämplig mekanism för lagföring av aggressionsbrottet, som angår hela det internationella samfundet. I detta sammanhang välkomnar Europeiska rådet överenskommelsen om att inrätta ett nytt internationellt centrum för lagföring av aggressionsbrottet mot Ukraina (ICPA) i Haag, vilket kommer att kopplas till den befintliga gemensamma utredningsgrupp som stöds av Eurojust. Det upprepar sitt stöd för de utredningar som görs av Internationella brottmålsdomstolens åklagare. Europeiska rådet välkomnar de kommande förhandlingarna om en ny konvention om internationellt samarbete vid utredning och lagföring av folkmord, brott mot mänskligheten, krigsförbrytelser och andra internationella brott.”

Diskussionsfrågor:

1. Hur kan man upprätthålla och samordna stödet till Ukraina för att uppnå bästa möjliga effekt?
2. Hur kan nationella parlament bidra till att återuppbyggnaden av Ukraina blir en inkluderande process med många olika aktörer?